

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Kath. gyermekvédelem ünnepe.

Csendben, minden külsőségtől menten, a bensőleg ünneplő lélek nemes egyszerűségével ünnepelte Esztergomban e hó 25-én a *«Ker. Szeretet Országos Gyermekvédő Műve»* egyesület alapítóját, a magyar keresztény gyermekvédelem atyját, dr. Rajner Lajos püspököt. Mint az egyesület elnökénél, megjelentek a központi bizottság tagjai, és vezetőjük keresetlen szavakkal, de a hódolatnak, a tiszteletnek és hálának őszinte érzelmeivel kifejezte az ősz főpap előtt, hogy sok-sok ezer gyermek nevében beszél, kiket az egyesület adott vissza önmaguknak, az az egyesület, melyet csendben, zajtalanul közel tíz éve ő alapított meg, az ünnepelt, a jótékony főpap, ki ma csendben, a lelkéhez illő mély alázatossággal mondotta el aranymiséjét az Úr oltáránál.

Egy folyóiratszerű lap, a *«Katholikus Gyermekvédelem»*, melyet irodalmi rovatunkban ismertetünk, részletesen vázolja a keresztény gyermekvédelem munkásságát, kihatásos tevékenységét. És mindezt az ünneplés formájában teszi, hogy tettek, tények hirdessék Rajner püspök, ált. érseki helynök ötvenéves áldozásának évfordulóján a tudós főpapnak krisztusi szeretettel végzett munkáját a magyar gyermekvédelem nemes, főséges munkakörében.

Midőn látta, hogy hazánkban a gyermekvédelem az állami kormányzatnak is gondoskodás tárgya lett és országos tömörülések keletkeznek ezen állami gondoskodás érvényesülésének irányítására és keresztülvitelére, nehogy azonban a gyermekvédelem ezen egvoldalú befolyással csak testi védelmet biztosítson a gyermeknek, hanem emellett főleg annak lelki értékét védelmezze, fejlessze és fokozza, miként azt a tiszta embernevelés fogalma feltételezi, mondom, a hazai gyermekvédelemnek ezen fellendülése pillanatában lépett fel dr. Rajner Lajos esztergomi nagyprépost, fölszentelt püspök, ált. érseki helynök, hogy sorompóba állítsa az egyházat. És az Üdvözítő szavaira hívakozva, 1907-ben megalkotta a *«Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve»* egyesületet.

Az egyesület azóta szakadatlanul dolgozik és folyton nagyobb és nagyobb térre terjeszti ki áldásos működését. Legelső munkását, legkészségesebb támogatóját ősz alapítójában, Rajner püspökben tiszteli. Ő tőle vesz példát a pap arra, hogy a lelki-

pásztori működésnek miként kell tényleg egyik részévé tenni a gyermekvédelmet; az ő nemes lelkének lelkesedésétől nyer ihletet az egyesület munkájához a nem pap, az a világi is, akiben csak egy parányi szeretet él az igaz krisztusi szeretetből.

A magyar kath. tanítóság tisztelettel, büszkeséggel köszönti a magyar keresztény gyermekvédelem megteremtőjét, annak igazi atyját és iránta érzett háláját azzal örökíti meg, hogy például veszi mindenkor nemes főpapi jellemét a köteleességteljesítéshez, a nemlankadó hivatásszeretethez és főleg ahhoz: hogyan kell a szeretetet, az áldást osztó szeretetet érvényesíteni a gyermeknevelés magasztos munkájában.

Ember Károly.

A kertgazdaság és a nevelés.

Irta: Szobolovszky János.

A mai háború minden valószínűség szerint reformhatással lesz a nevelésre. Előterbe kerül a test és lélek harmónikus művelése. Azé lesz a jövő, akinek erős északarata van. Ebben a fogalomban benne van a test és lélek együttes működése. Az északarat fogalma alatt olyan erőket értünk, melyek az ész parancsainak engedelmeskednek. A szellemet nem fogják a testtől elkülönítve fejleszteni s viszont, hanem együttesen. A gondolat ritmusa együtt fog haladni a megfelelő cselekedetekkel; az izommozgások érvényesülésével. Ilyen nevelés által nemcsak erős, edzett, hanem okos és erősakarátú nemzedékünk is lesz.

Eszünkbe jutnak a régi atheni iskolák, az olympiai versenyek, játékok, melyek a testlélek összhangzó művelését célozták. A mostani iskola még elkülönítve végzi a két műveletet, t. i. a test és a lélek művelését. Németország már rég egyesítette a két nevelést. A német katona sikeres harcainak e titka az északarat minőségében, erősségében rejlik. A német teret engedett a munkaiskolának is, amely a jelzett irányt szolgálja. Ebbe a körbe belevitte a gazdasági munkát is. A tanulók kertészkednek: dolgoznak a szőlőben, a mezőkön, az erdőben stb. Most, a nagy szünidőben, amikor a különböző gazdasági munkák javában folynak, nem árt, hogyha mi is ezzel a témával legalább főbb vonásokban foglalkozunk. Nekünk e tekintetben még fokozottabb az érdekünk, mert hisz mi földművelő állam vagyunk, Németország pedig ipari állam. A gazdasági munka felkarolásával kettős célt érünk el. Nevezetesen:

segítőkezelést nyújtunk a gazdasági erőknél, nemesítjük és fejlesztjük a tanuló testét-lelkét. Tudjuk, hogy a gazdasági munka fősúlya július—augusztus hónapokra esik. Tehát a nagy vakációra, amikor a tanulóifjuság a zárt helyiségek keretein kívül tartózkodik. A tíz hónapig zárt helyiségben való tartózkodás nagyon megnyirbálja a tanuló szervezetét, idegrendszerét. Nálunk sok az ideges és vérszegény tanuló. Edzésre, erősítésre szorulnak. A gazdasági munka igen alkalmas erre a műveletre. Amennyiben a tanulót kivesszük a szabadba, a jó levegőre, ahol különböző s mindenoldalú mozgást biztosít számára. Kerteszkeedik és gyomlál, öntöz, nyes, ültet, kapál, gyűjt stb. Látja munkája eredményét, mely a munkaszereitől ösztökéli őt. Lelke, idegrendszeré szinte megfürdik a természet kellemes szuggesztívájában. Megszabadul a természet által keletkezett bomlás termékektől, mérges vegyületektől, melyek a szellemi kifáradáshoz, kimerüléshez vezetnek. Megismerkedik a természettel, megtanul a természet nyitott könyvéből olvasni. Gyűjti, gazdagítja természettudományi ismereteit, tapasztalatait, melyek értékesebbek mint az iskolai herbárium. A gazdasági munka fokozza a szervek, az idegrendszer ellenálló képességét, a belső szervek munkabírását, a tudó legkapacitását. Megkedvelteti a tanulóval a gyakorlati irányú, produktív munkát, melytől hazánk ifjúsága ézidőszerint még fázik, irtózik.

A mai háború is világosan jelzi, hogy milyen fontos például a kapával, ásóval, stb. gyors és helyes banás, a lövészarkok, fedezékek észszerű készítése.

A gazdasági munka eszerint alapot nyújt a modern katonai nevelésnek. Hogy azonban a gazdasági munkát a nevelés céljaira kellően kiaknázhassuk, szervezzünk ú. n. kerti iskolákat, kertgazdaságokat. Minden iskolának legyen ilyen kertgazdasága, ahol a tanulók gazdasági gyakorlatokat, tapasztalatokat szereznek. Ezt kívánja a közzgazdasági nevelés, a közzgazdasági szellem kialakítása, amelytől függ jövőnk és fejlődésünk szilárdsága, értéke.

A testi nevelés az erkölcsi nevelés vonatkozásaiban.

A mai nagy idők eléggé kedveznek azoknak az eszméknek, melyek az erkölcs és a testi nevelés kölcsönösségével foglalkoznak. Ha kissé mélyebben foglalkozunk e két nevelés kölcsönösségével, egymásra való hatásával: rájövünk arra, hogy az a két nevelés támogatja, segíti egymás fejlődését. Mert való, hogy az *erkölcsös élet az egészségnek a jele*, míg *ellenben az erkölestelenség ott burjánzik, ott terjed, ahol nyavalyák vannak*. Ha a népek szociális életét, a történelem lapjait vizsgáljuk, arra a tapasztalatra jutunk, hogy mindig csak azok a népek, nemzetek merültek el az erkölestelenség posványában, amelyek keveset törődtek a testi neveléssel. A kényelem, a lágyág, az elpuhultság, a petyhüdttség valóságos melegágya az erkölestelen életmódnak. Jobban hajlik az ú. n. *érzékenység hajhúzás* felé, mint az erős, edzett, szívós szervezet. Hogy ez így van, bizonyossága többek közt a *régi spartai nevelés* is. Mint tudjuk, a spartai nevelés főelve a *testi nevelésben* rejlett. Ez a testi nevelés elebe vágott az erkölestelen életmód érvényesülésének; a kéjelgésnek, az önfertőzésnek.

A különböző harc játékok: a futás, ugrás, a dárda-dobás, a birkozás, stb. által a test izmai, idegei megerősödtek, megacélosodtak. Az ily test *kevésbé volt ingerlékeny, fogékony az erkölestelenség iránt*. Így lett a *testi nevelés a nemi élet túltengésének ellensúlyozója*. Az erkölestelenség kariaiba csak azok vetik magokat, akik mint jeleztük is, *kerültek a testi nevelés szabályait*. A mai iskola inkább a szellemet fejleszti, a test háttérbe szorul. Az elpuhultság jobban hajlik az ingerlékenység felé, mint az erős szervezet. Ez az oka annak, hogy az erkölestelen életmód, melyhez többek között az önfertőzés is tartozik, oly mérvben terjed a tanulók között. Régi, de mindenkör megszívlelendő közmondás: *Ép testben, ép lélek*. A gyenge, petyhüdt szervezethez idomul a szellemi élet is. S bár az iskola nagy gondot fordít is a *szellemi nevelésre*; ezzel a munkával nem tudja az *erkölcsöt teljesen biztosítani*.

Mi tehát a teendő? Fordítsunk fokozott gondot a *testi nevelésre* is! Hozzuk azt *összhangba a szellemi neveléssel*. E két nevelésnek az összhangja legjobb tényezője az erkölcsi nevelésnek. Az egészséges, edzett nemzedék, miként a spartai ifjú is, sohas lép az erkölestelenség ösvényére. Egészséges, edzett, erős szervezete, akarata megvédi őt ettől. Az iskola mutasson rá a *szentek életére, testi-lelki erejére*. Így pl. keresztelő szent János a pusztaban, kint a szabadban *edzette a testét és a lelkét*, hogy a környező erkölestelenséget minél sikeresebben legyőzhesse. Hasonló példákat meríthetünk más szentek életéből is. Mindenütt látjuk, hogy a testi nevelés egyuttal az *erkölcsi nevelés* fejlesztését is célozza. Szervezzük azokat a tornákat, játékokokat, amelyek *kint a szabadban érvényesülhetnek*. Amikor csak lehet, inkább a szabadban való *testi nevelést* üzzük. Küzdjünk a *szervi elpuhultság, lágyág ellen*, mert ezzel, mint röviden láttuk is: alapot nyújtunk az *erkölcsös életmódnak*. Sz.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Az *Uj Jeremiádok*, melyet a *«Népnevelő»* f. évi 11-ik számában hirdettem, miután nem jelentkezett kellő számú megrendelő, litografirozva jelenik meg; tisztelettel kérem kartársaimat, értesítsenek, vajjon ily kiadásban hajlandók-e azt átvenni. — A háborús miseénekek és búcsúztatók gyűjteménye így is három korona lészen. — Domaháza, 1916 július 21. Borsód vm. — Kartársi üdvözléssel: Szécsi István. kántortanító.

A *Katholikus Gyermekvédelem* 1916. évi június havi száma a következő változatos és szakszerű tartalommal jelent meg: 1. Alapítónk aranymiseje *Homor Imrétől*. 2. Rainer Lajos. *Keményfy K. Dánieltől*. 3. Az alapító. *Dr. Rott Nándortól*. 4. A magyar keresztény gyermekvédelem atyja. *Számord Ignációl*. 5. Tárca: Magyarhon pátronája. *Dr. Hannig Györgynétől*. 6. Gyermekvédelmi tartózkodások: A hadi-árvák pártfogói. *Óhidi Lágman Leóól*. — A dolgozó anyák gyermekeinek védelme. 7. Egyesületünk. A keresztény szellemű gyermekvédelemnek eme színvonalon álló tartalmas szakközlönyét, ajánljuk olvasóink figyelmébe és felkarolásába. Észtergomban a Keresztény Gyermekvédő-Egyesület Központjában jelenik meg Keményfy K. Dániel szerkesztésében. Előfizetési ára csak 2 korona évenként. Aki 3 évre

egyesületi tagnak jelentkezik, az 2 korona évi tagsági díj fejében ingyen kapja. A díjak «Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve» címen Esztergomba küldendők. Az egyesület elnöke *Rajner Lajos* püspök. A keresztény gyermekvédelem támogatása, tekintettel a háború sok árváira, különös erkölcsi kötelessége minden jó katolikusnak s hazafinak.

A **Vasárnapi Ujság** július 23-iki száma a harctérre küldött munkatársainak legújabb felvételeit közli, azonkívül képeket közöl a főváros lebontásra kerülő híres szállójáról, az «Angol királyné»-ról, a bécsühelyi ciklon pusztításáról stb. *Juszkó Béla* a Hadipiktor naplója címen ír háborús tárcát és rajzaival illusztrálva. *Havas Alisz* eredeti és *Walter Bloem* fordított regénye, *Szóllósi Zsigmond* cikke és a szokásos rovatok egészítik e szám tartalmát. A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre öt korona, «Világkrónika»-val együtt hat korona. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

HIREK.

Hősi halál. Közöljük a következő jelentést: A legkedvesebbet adtam hazámnak. László fiam, somogy megyei varjaskéri róm. kath. kántortanító a cs. és kir. 48. gyalogezred hadapródja, a vitézségi, bronz- és nagezüst érem tulajdonosa, lelkiismeretes katonai szolgálata teljesítése közben f. évi június hó 6-án az orosz harctéren golyótól szíven találva életének 22. évében hősi halált halt. Hamvait ideiglenesen nagy katonai gyáspompával helyezték el az óberzencei (Galicia) katonai temetőben. Sok reményre jogosító, szép képzettségű és törekvő ifjú tanító volt, kit tisztársai és legénysége általánosan szerettek. — Nyugodjál békében, szeretett jó fiam, emléked örökké élni fog közöttünk. Galambok, 1916 július 18. *Buzássy László* kántortanító.

Mehrli Antal hadapród a cs. és kir. 5. gy. ezred gépfegyverosztágában e hó 12-én gránátlovástól találva, hősi halált halt. A boldogult gútai (Komárom m.) tanító volt, hol neje és négy kis árvája siratja. Élt 31 évet. Tisztársai e hó 30-án kísérték utolsó útjára Kelet-Galicia Monaster-Zyska nevű városban. Az örök világosság fényeskedjék neki.

Óvónok mint tanítónok. A háború alkalmából igen sok iskolafenntartó alkalmazott a hadbanvonult tanító helyett óvónót. Ez a körülmény

ismét felvetette azt a kérdést, hogy nem volna-e méltányos engedélyt adni arra, hogy azok az óvónok, kik népiskolában legalább egy évet töltenek vagy töltöttek tanítással, magánúton is megszerzhessék az elemi tanítónői képesítést? A tanügyi kormány méltányolván az érdekelt óvónok kérelmét, a napokban rendeletet adott ki, melyben kimondja, hogy megfelelő kiegészítő vizsgálat után az óvónok magánúton is előkészülhetnek az osztály-kepesítő és befejezőképesítő vizsgálatokra.

A felsőbb leányiskolák reformja. A hivatalos lap július 26-iki száma a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét közli a felsőbb leányiskolák reformjáról. A reform tervezete szerint a felsőbb leányiskolát továbbra is fenn kívánja tartani, mint olyan iskolát, mely a művelt középosztály leánygyermekének nevelőintézte maradjon. De szervezik ezeket az iskolákat, hogy ne csak hitvesi, anyai és társadalmi hivatásuk méltó módon való betöltésére neveljék a növendékeket, hanem oly nőkké, akik az életviszonyok nehézségeivel sikeresen meg tudjanak birkózni s ha szükséges, kenyérkereső pályára is léphessenek.

E célból mindenekelőtt kibővítik a felső leányiskola keretét egy hetedik évfolyammal. Az új felső leányiskola a nyelvi, irodalmi és történelmi tárgyakon kívül behatóbban tanítja a földrajzot, a természettudományokat és a mennyiségtant, nagy gondot fordít a nő természetes hivatására előkészítő neveléstanra, háztartási és gazdasági ismeretekre, tájékoztatja a növendékeket a reájuk vonatkozó közgazdasági és jogi kérdésekről s alkalmat ad a háztartásnak és a vele kapcsolatos gazdaságnak, valamint a kisednevelésnek gyakorlására.

A felső leányiskola kiegészítéséül a leány középiskoláknak még két típusát szervezik: a leánygimnáziumot és a felső kereskedelmi leányiskolát. De hogy a középfokú leányoktatás kívánatos egységességét biztosítsák és teljesítsék azt a fontos követelményt, hogy a leányok ne legyenek kénytelenek idő előtt pályát választani oly korokban, amidőn még tehetségük és hajlamuk nem is nyilatkozhatott meg, azért a leánygimnáziumot és felső kereskedelmi leányiskolát lehetőleg szoros kapcsolatba hozzák a felső leányiskolával, mind a hármát négyosztályú közös alsó tagozatra helyezik és úgy szervezik, hogy csak az V. osztálytól kezdve váljanak szét.

A fennálló különböző típusú leánygimnáziumokat át kell szervezni az új szervezet és tanításterv szerint. Kimondja a rendelet, hogy átszervezésük lehetőleg a közelebbi 1916—17-ik iskolai évben kezdődjék és három-négy év alatt hajtassék végre.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Esztergomi érseki megye.

A nyitrabajnai róm. kath. polgári fiúiskolánál két rendes tanári állásra pályázatot hirdetek. Pályázhatnak bármely szakos polgári vagy középiskolai tanerők. Kezdeti fizetés: 1400 kor., lakbér 300 kor. Pályázati kérvények *Rada Dezső* igazgató címére küldendők. 317 1—2

Az ószombati (Szobotist, Nyitra m.) róm. kath. iskolánál aug. 25-ig pályázat hirdetik kántortanítói állásra. Javadalma: lakás, kert, 3 hold szántó, 3 hold legelő, 6 p. m. rozs, 589-66 kor. készpénz, 41-16 kor. alapítványok után, 50 kor. stóla, 103-20 kor. tanulmányi alapból, a megfelelő korpótlék és fizetékiesítés az állam-

tól. Tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodványok plébánja, Oszombatra küldendők. 301 1—2

Érsekleél róm. kath. iskolaszék helyettes kántortanítói állásra pályázatot hirdet aug. 15-ig. Pályázhatnak okl. férfi, nő és nyugdíjas. Fizetése 3 kat. hold 1240 öl szántó, legelő, stóla, tandíjkárpótlás 95 kor., lakás, államségélyt a szorgalmi időre. Esperes-tanfelügyelő, Nagymegyér. (Komárom m.) 309 1—1

Krakoványi (Nyitra m.) róm. kath. tanítói (női) állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 1200 kor. kezdőfizetés, melyhez a község 400 kor.-val járul. Lakpénz 240 kor., vagy egyszobás lakás és 140 kor. lakbérkülönbözlet. Tót nyelv ismerete szükséges. Kellően felszerelt és iskola-

segítőkezet nyújtunk a gazdasági erőknél, nemesítjük és fejlesztjük a tanuló testét-lelkét. Tudjuk, hogy a gazdasági munka fősúlya július—augusztus hónapokra esik. Tehát a nagy vakációra, amikor a tanulóifjuság a zárt helyiségek keretein kívül tartózkodik. A tíz hónapig zárt helyiségben való tartózkodás nagyon megnyirbalja a tanuló szervezetét, idegrendszerét. Nálunk sok az ideges és vérszegény tanuló. Edzésre, erősítésre szorulnak. A gazdasági munka igen alkalmas erre a műveletre. Amennyiben a tanulót kivesszük a szabadba, a jó levegőre, ahol különböző s mindenoldalú mozgást biztosít számára. Kertészkedik és gyomlál, öntöz, nyes, ültet, kapál, gyűjt stb. Látja munkája eredményét, mely a munkaszerepre ösztökéli őt. Lelke, idegrendszere szinte megfürdik a természet kellemes szuggesztívájában. Megszabadul a természet által keletkezett bomlás termékektől, mérges vegyületektől, melyek a szellemi kifáradáshoz, kimerüléshez vezetnek. Megismerkedik a természettel, megtanul a természet nyitott könyvéből olvasni. Gyűjti, gazdagítja természettudományi ismereteit, tapasztalatait, melyek értékesebbek mint az iskolai herbárium. A gazdasági munka fokozza a szervek, az idegrendszer ellenálló képességét, a belső szervek munkabírását, a tüdő légkapacitását. Megkedvelteti a tanulót a gyakorlati irányú, produktív munkát, melytől hazánk ifjúsága ezidőszereint még fázik, irtózik.

A mai háború is világosan jelzi, hogy milyen fontos például a kapával, ásóval, stb. gyors és helyes bánás, a lövészarkok, fedezékek észszerű készítése.

A gazdasági munka eszerint alapot nyújt a modern katonai nevelésnek. Hogy azonban a gazdasági munkát a nevelés céljaira kellően kiaknázhassuk, szervezzünk ú. n. kerti iskolákat, kertgazdaságokat. Minden iskolának legyen ilyen kertgazdasága, ahol a tanulók gazdasági gyakorlatokat, tapasztalatokat szereznek. Ezt kívánja a közigazgatás nevelés, a közigazgatási szellem kialakítása, amelytől függ jövőnk és fejlődésünk szilárdsága, értéke.

A testi nevelés az erkölcsi nevelés vonatkozásaiban.

A mai nagy idők eléggé kedveznek azoknak az eszméknek, melyek az erkölcsi és a testi nevelés kölcsönösségével foglalkoznak. Ha kissé mélyebben foglalkozunk e két nevelés kölcsönösségével, egymásra való hatásával: rájövünk arra, hogy az a két nevelés támogatja, segíti egymás fejlődését. Mert való, hogy az *erkölcsös élet az egészségnek a jele, míg ellenben az erkölcstelenség ott burjánzik, ott terjed, ahol nyavalyák vannak.* Ha a népek szociális életét, a történelem lapjait vizsgáljuk, arra a tapasztalatra jutunk, hogy mindig csak azok a népek, nemzetek merültek el az erkölcstelenség posványában, amelyek keveset törődtek a testi neveléssel. A kényelem, a lágyág, az elpuhultság, a petyhüdtég valóságos melegágya az erkölcstelen életmódnak. Jobban hajlik az ú. n. *érzékiesség hajhászás* felé, mint az erős, edzett, szívós szervezet. Hogy ez így van, bizonyosága többek közt a *régi spartai nevelés* is. Mint tudjuk, a spartai nevelés főelve a *testi nevelésben* rejlett. Ez a testi nevelés elebe vágott az erkölcstelen életmód érvényesülésének; a kéjelgésnek, az önfertőzésnek.

A különböző harci játékok; a futás, ugrás, a dárda-dobás, a birkozás, stb. által a test izmai, idegei megerősödtek, megacélosodtak. Az ily test *kevésbé volt ingerlékeny, jogékony az erkölcstelenség iránt.* Így lett a *testi nevelés a nemi élet túltengésének ellensúlyozója.* Az erkölcstelenség kariaiba csak azok vetik magokat, akik mint jeleztük is, *kerülik a testi nevelés szabályait.* A mai iskola inkább a szellemet fejleszti, a test háttérbe szorul. Az elpuhultság jobban hajlik az ingerlékenység felé, mint az erős szervezet. Ez az oka annak, hogy az erkölcstelen életmód, melyhez többek között az önfertőzés is tartozik, oly mérvben terjed a tanulók között. Régi, de mindenkor megszívlelendő közmondás: *Ép testben, ép lélek.* A gyenge, petyhüdt szervezethez idomul a szellemi élet is. S bár az iskola nagy gondot fordít is a *szellemi nevelésre*; ezzel a munkával nem tudja az *erkölcsöt teljesen biztosítani.*

Mi tehát a teendő? Fordítsunk fokozott gondot a *testi nevelésre is!* Hozzuk *azt összhangba a szellemi neveléssel.* E két nevelésnek az összhangja legjobb tényezője az erkölcsi nevelésnek. Az egészséges, edzett nemzedék, miként a spartai ifjú is, sohse lép az erkölcstelenség ösvényére. Egészséges, edzett, erős szervezete, akarata megvédi őt ettől. Az iskola mutasson rá a *szentek életére, testi-lelki erejére.* Így pl. keresztelő szent János a pusztaiban, kint a szabadban *edzette a testét és a lelkét,* hogy a környező erkölcstelenséget minél sikeresebben legyőzhesse. Hasonló példákat meríthetünk más szentek életéből is. Mindenütt látjuk, hogy a testi nevelés egyttal az *erkölcsi nevelés* fejlesztését is célozza. Szervezzük azokat a tornákat, játékokokat, amelyek *kint a szabadban érvényesülhetnek.* Amikor csak lehet, inkább a szabadban való *testi nevelést* üzzük. Küzdjünk a *szervi elpuhultság, lágyág ellen,* mert ezzel, mint röviden láttuk is: alapot nyújtunk az *erkölcsös életmódnak.* Sz.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Az **«Uj Jeremiádok»**, melyet a «Népnevelő» f. évi 11-ik számában hirdettem, miután nem jelentkezett kellő számú megrendelő, litografirozva jelenik meg; tisztelettel kérem kartársaimat, értesítsenek, vajjon ily kiadásban hajlandók-e azt átvenni. — A háborús műseinek és búcsúztatók gyűjteménye így is három korona lesz. — Domaháza, 1916 július 21. Borsód vm. — Kartársi üdvözzel: Szécsi István, kántortanító.

A **«Katholikus Gyermekvédelem»** 1916. évi június havi száma a következő változatos és szakszerű tartalommal jelent meg: 1. Alapítónk aranymiséje *Homor Imrétől.* 2. Rainer Lajos. *Keményfy K. Dánieltől.* 3. Az alapító. *Dr. Rott Nándortól.* 4. A magyar keresztény gyermekvédelem atyja. *Számord Ignációl.* 5. Tárca: Magyarhon pátronája. *Dr. Hannig Györgynétől.* 6. Gyermekvédelmi találkozások: A hadi-árvák pártfogói. *Óhidi Lélgan Leótol.* — A dolgozó anyák gyermekeinek védelme. 7. Egyesületünk. A keresztény szellemű gyermekvédelemnek eme színvonalon álló tartalmas szakközlönyét, ajánljuk olvasóink figyelmébe és felkarolásába. Észtergomban a Keresztény Gyermekvédő-Egyesület Központjában jelenik meg Keményfy K. Dániel szerkesztésében. Előfizetési ára csak 2 korona évenként. Aki 3 évre

egyesületi tagnak jelentkezik, az 2 korona évi tagsági díj fejében ingyen kapja. A díjak «*Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve*» címen Esztergomba küldendők. Az egyesület elnöke *Rajner Lajos* püspök. A keresztény gyermekvédelem támogatása, tekintettel a háború sok árvaira, különös erkölcsi kötelessége minden jó katolikusknak s hazafinak.

A **Vasárnapi Ujság** július 23-iki száma a haretérre küldött munkatársainak legújabb felvételeit közli, azonkívül képeket közöl a főváros lebontásra kerülő híres szállójáról, az «Angol királyné»-ről, a bécsújhegyi cyklon pusztításáról stb. *Juszkó Béla* a Hadipiktor naplója címen ír háborús tárcát és rajzaival illusztrálva. *Havas Aliz* eredeti és *Walter Bloem* fordított regénye, *Szöllősi Zsigmond* cikke és a szokásos rovatok egészítik e szám tartalmát. A «*Vasárnapi Ujság*» előfizetési ára negyedévre öt korona, «*Világkrónika*»-val együtt hat korona. Megrendelhető a «*Vasárnapi Ujság*» kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a «*Képes Néplap*», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félfévre 2 korona 40 fillér.

HIREK.

Hősi halál. Közöljük a következő jelentést: A legkedvesebbet adtam hazámnak. László fiam, somogy megyei varjaskéri róm. kath. kántortanító a cs. és kir. 48. gyalogezred hadapródja, a vitézségi, bronz- és nagyvezüst érem tulajdonosa, lelkiismeretes katonai szolgálata teljesítése közben f. évi június hó 6-án az orosz haretéren golyótól szíven találva életének 22. évében hősi halált halt. Hamvait ideiglenesen nagy katonai gyászpompával helyezték el az óberzencei (Galicia) katonai temetőben. Sok reményre jogosító, szép képzettségű és törekvő ifjú tanító volt, kit tisztársai és legénysége általánosan szerettek. — Nyugodjál békében, szeretett jó fiam, emléked örökké élni fog közöttünk. Galambok, 1916 július 18. *Buzássy László* kántortanító.

Mehrli Antal hadapród a cs. és kir. 5. gy. ezred gépfegyverosztályában és hó 12-én gránátlovástól találva, hősi halált halt. A boldogult gútai (Komárom m.) tanító volt, hol neje és négy kis árvája siratja. Élt 31 évet. Tisztársai és hó 30-án kísérték utolsó útjára Kelet-Galicia Monaster-Zyska nevű városban. Az örök világosság fényeskedjék neki.

Óvónók mint tanítónók. A háború alkalmából igen sok iskolafenntartó alkalmazott a hadbanvonult tanító helyett óvónót. Ez a körülmény

ismét felvetette azt a kérdést, hogy nem volna-e méltányos engedélyt adni arra, hogy azok az óvónók, kik népiskolában legalább egy évet töltenek vagy töltöttek tanítással, magánúton is megszerzhessék az elemi tanítónői képesítést? A tanügyi kormány méltányolván az érdekelt óvónók kérelmét, a napokban rendeletet adott ki, melyben kimondja, hogy megfelelő kiegészítő vizsgálat után az óvónók magánúton is előkészülhetnek az osztályképesítő és befejezőképesítő vizsgálatokra.

A felsőbb leányiskolák reformja. A hivatalos lap július 26-iki száma a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét közli a felsőbb leányiskolák reformjáról. A reform tervezete szerint a felsőbb leányiskolát továbbra is fenn kívánja tartani, mint olyan iskolát, mely a művelt középosztály leánygyermekének nevelőintézeté maradjon. De szervezik ezeket az iskolákat, hogy ne csak hitvesi, anyai és társadalmi hivatásuk méltó módon való betöltésére neveljék a növendékeket, hanem oly nőkké, akik az életviszonyok nehézségeivel sikeresen meg tudjanak birkózni s ha szükséges, kenyérkereső pályára is léphessenek.

E célból mindenekelőtt kibővítik a felső leányiskola keretét egy hetedik évfolyammal. Az új felső leányiskola a nyelvi, irodalmi és történelmi tárgyakon kívül behatóbban tanítja a földrajzot, a természettudományokat és a mennyiségtant, nagy gondot fordít a nő természetes hivatására előkészítő neveléstanra, háztartási és gazdasági ismeretekre, tájékoztatja a növendékeket a reájuk vonatkozó közgazdasági és jogi kérdésekről s alkalmat ad a háztartásnak és a vele kapcsolatos gazdaságnak, valamint a kisednevelésnek gyakorlására.

A felső leányiskola kiegészítésül a leány középiskoláknak még két típusát szervezik: a leánygimnáziumot és a felső kereskedelmi leányiskolát. De hogy a középfokú leányoktatás kívánatos egységességét biztosítsák és teljesítsék azt a fontos követelményt, hogy a leányok ne legyenek kénytelenek idő előtt pályát választani oly korokban, amikorra még tehetségük és hajlamuk nem is nyilatkozhatott meg, azért a leánygimnáziumot és felső kereskedelmi leányiskolát lehetőleg szoros kapcsolatba hozzák a felső leányiskolával, mind a hármát négyosztályú közös alsó tagozatra helyezik és úgy szervezik, hogy csak az V. osztálytól kezdve váljanak széjjel.

A fennálló különböző típusú leánygimnáziumokat át kell szervezni az új szervezet és tanításterv szerint. Kimondja a rendelet, hogy átszervezésük lehetőleg a közelebbi 1916—17-ik iskolai évben kezdődjék és három-négy év alatt hajtassék végre.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Esztergomi érseki megye.

A nyitrabajnai róm. kath. polgári fiúiskolánál két rendes tanári állásra pályázatot hirdetek. Pályázhatnak bármely szakos polgári vagy középiskolai tanterők. Kezdőfizetés: 1400 kor., lakbér 300 kor. Pályázati kérvények *Rada Dezső* igazgató címére küldendők. 317 1—2

Az **oszmabati** (Szobotist, Nyitra m.) róm. kath. iskolánál aug. 25-ig pályázat hirdettek kántortanítói állásra. Javadalma: lakás, kert, 3 hold szántó, 3 hold legelő, 6 p. m. rozs, 589-66 kor. készpénz, 41-16 kor. alapítványok után, 50 kor. stóla, 103-20 kor. tanulmányi alapból, a megfelelő korpótlék és fizeteskiegészítés az állam-

tól. Tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodványok plébánia, Oszombatra küldendők. 301 1—2

Érsekleél róm. kath. iskolaszék helyettes kántortanítói állásra pályázatot hirdet aug. 15-ig. Pályázhatnak okl. férfi, nő és nyugdíjas. Fizetése 3 kat. hold 1240 öl szántó, legelő, stóla, tandíjkorpótlás 95 kor., lakás, államségélyt a szorgalmi időre. Esperes-tanfolygató, Nagymegyer. (Komárom m.) 309 1—1

Krakoványi (Nyitra m.) róm. kath. tanítói (női) állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 1200 kor. kezdőfizetés, melyhez a község 400 kor.-val járul. Lakpénz 240 kor., vagy egyszobás lakás és 140 kor. lakbérkülönbözlet. Tót nyelv ismerete szükséges. Kellően felszerelt és iskola-

székre címzett folyamodványok, *gróf Pongrácz Frigyes* prépost-esperes úrhoz Vágújhelyre *aug. 10-ig* küldendők. 292 1—1

Pozsonybesztercei róm. kath. iskolaszék III. tanítói állásra *aug. 20.* határidővel pályázatot hirdet. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók, kik orgonálni tudnak. Tót nyelv ismerete szükséges. Fizetés törvényes, orgonálásért mellékjövedelem. *Róm. kath. iskolaszék.* 294 1—1

Dunahidasi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: 2 szoba, konyha, kamra, pince, mellék helyiségek, 20 kor. kertjárdóság, 5 magyar hold ^{3/4} 1200 □ öl szántóföld, jelenleg 223 kor.-t jövedelmez. Iskolafenntartótól késpénz 607.66 kor., 2 öl lágfa, 32 p. m. rozs, 10 p. m. buza, stóla és manualis sz. misék circa 200 kor., alapított sz. misék után 44 kor. Ezen járandóság a javadalmi jegyzőkönyben mint alapfizetésbe beszámítható fizetés 1193.79 kor. van értékelve, a többi államsegély úján fedeztetik. Pályázatok *aug. 15-ig* Dunahidas (Pozsony m., posta helyben, vasútállomás Pozsony-püspöki 3 1/2 km. távolság) róm. kath. iskolaszék címére küldendők. Német nyelv megkívántatik úgy az iskolában, mint kántori ténykedéseknél. Az állás legkésőbb szept. első hetében elfoglalandó. *Iskolaszék.* 326 1—1

Czifer (Pozsoy m.) a róm. kath. népiskolánál egy osztálytanítói állásra *aug. 15-ig* pályázat hirdetetik. Tanítási nyelv magyar, kisegítő tót. Javadalma: 800 kor., 12 m. tűzifa, melyből egy tanterem is fűtetik, 240 kor., lakbérletmény, mind a köz-égtől és megfelelő államsegély. Köteles a kijelölt osztályt önállóan vezetni, ismétlődően tanítani és a gyermekeket naponként a templomba elvezetni, ott és a körmeneteknél reájok felügyelni. Kérvények a cziferi róm. kath. iskolaszék címére küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 351 1—1

Egri érseki megye.

A **bükk-szenterzsébeti** róm. kath. iskolához helyettes kerestetik. Fizetése 8 hónapra 640 kor. és szoba. Kántori teendőket végzők stóla jövedelmeiben is részesülnek. Nők is pályázhatnak. Pályázatok *aug. 1-ig Rábecz Lajos* lelkészhez küldendők. Állás szept. 15-én elfoglalandó. Posta helyben (Heves m.) utolsó vasúti állomás Mátraballa. 258 2—2

Miskolcra róm. kath. segédkántort keresek, ki az összes kántori teendőket önállóan tudja végezni és jól orgonál. Fizetése egy évre 1000 kor. havi utólagos részletekben. *Csima Béla* főkántor. 280 2—2

A vallásalap által fenntartott **ecsegpusztai borzi majorban** levő róm. kath. jellegű népiskolánál üresedésbe jött tanítói állásra pályázat hirdetetik. Nőtanítók is pályázhatnak. Javadalmazás: az iskolafenntartó alapítványi uradalom részéről (a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterinn 76590.1916. sz. intézménye szerint) havi előleges részletekben járó 1200 kor. évi késpénzfizetés. Természetbeni lakás az iskolaépületben és a hozzátartozó mellék helyiségek használata, az utólag megállapítandó dologi kiadások összege. Kötelessége a tanítónak: az osztatlan iskolában úgy a mindennapi, mint az ismétlődő tanítványokat törvényszabta módon tanítani és nevelni. A vallásügyi miniszteriumhoz címzett folyamodványok *aug. 15-ig Fröhner Lajos* apát, főesperes, t. kanonok, plébánoshoz küldendők Dévaványára. 333 1—2

Mezőtárkány (Heves m.) róm. kath. község (miután Pozderka János 1915. szeptember 3-án Korító mellett ütközetben hősi halállal kimúlt tanítója, az így megüresedett tanítói állomásra pályázatot hirdetek a rendszabályok 138. §. szerint, következő javadalmazással: a) Késpénzbeli járandósága a községtől adott segélyből 349.60 kor. b) Ingatlanból: 17^{3/40} 1600 hold tanítói föld, kataszteri jövedelme 307.72 kor. Természetbeni járandóság c) 8 m. tűzifa váltás a községi segélyből 50 kor. Államsegélyből d) Az 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §-ának megfelelően a fizetés kiegészítésére 292.68 kor. Különfélékből e) természetbeni lakás 100 kor. f) a belső kert, mely az udvarból véttetett 15 kor., g) az iskola fűtésre, 6 méter tűzifa 40 kor. Korpótlék az I—II. korpótlék: Vallás- és közoktatási miniszter 79298.1903. sz. rendelet államsegély 200 kor. Az 1907. évi XXVII. t.-c. 6. §-nak

megfelelően az I—II. korpótlék kiegészítésére 200 kor. Pályázók kellően felszerelt kérvényüket *aug. 20. Ludeser Sándor* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldjék. 320—1

A **kompolti** (Heves m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: természetben lakás kerttel, 9 kat. hold 491 □ öl szántóföld, melynek minden adóját haszonélvező fizeti, körülbelül 350 pár után páronként 37 liter rozs és 42 fillér, deputatum váltáság 240 kor., tanításért 70 kor., vasúti kisajátításért 23.90 kor., misék és temetések végzéseért a megállapított stóla. Kötelessége: vasár- és ünnepnapokon, úgy a hétköznapokon tartandó szentmiséken, valamint vasár- és ünnepnapokon, úgy szombat d. u. és ünnepnapokat megelőző délutánokon litániát, szóval az összes kántori teendőket az eddigi szokások szerint végezni, az iskolaszék által kijelölt osztályt a megállapított terv alapján tanítani. Németül tudók előnyben részesülnek. A szükséges okmányokkal felszerelt kérvények *aug. 13-ig* alulírottakhoz küldendők. A választás napja *aug. 17. d. e. 10 óra.* Az állás szept. 1-én foglalandó el. Választás előtt előzetes próbák meg nem engedtetnek. Kápolna. *Vince Alajos* plébános. 310 1—1

Rudabányai róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalmi jegyzőkönyv szerint jövedelme 1781 kor. Ebből 1223 kor. késpénz, 200 kor. stóla, 8 köből rozs, 87 véka párbérrózs, másfél öl tűzifa, 1584 □ öl parlagszó, lakás. Köteles a mindennapi és ismétlődő iskolát ellátni, minden kántori teendőt végezni, nagy ünnepeken és szükség esetén a szuhogyi kántornak segítségére lenni. Pályázatok kellően felszerelve *aug. 11-ig Ragány Bertalan* iskolaszéki elnökhöz, Szuhogy, u. p. Szendrő, Borsod m. küldendők. Választás *aug. 12-én d. e. les.* 307 1—1

A **gyöngyöshalászi** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma a javadalmi jegyzőkönyv szerint: természetbeni lakás három szobával, kamrával, pincével, gazdasági épülettel, kerttel, 2 hat. hold 1483 □ öl szántóföld, párbérváltásból 876 kor., deputatum címén 228.40 kor., stólaból 200 kor., tanítói fizetés 100 kor., többi államsegélyből. Kötelessége az összes kántori teendők végzése, a kijelölendő osztályok vezetése. Keresztlevéllel, oklevéllel, házassági, illetőségi, eskütételi bizonyítvánnyal felszerelt kérvények *aug. 6-ig* a gyöngyöshalászi plébániára küldendők. Később érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. Választás *aug. 8-án* reggel 10 órakor lesz, melyre személyes megjelenés önköltészen kívántatik. 290 1—1

Kerecsend (Heves m.) róm. kath. népiskolájánál tanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalom: községi pénztárból 700 kor., a többi államsegély, lakás egy szobácska konyhával s lakáspótlékul 3 hold szántóföld, esetleg ezek helyett a törvényszabta lakbér. Kötelesség: a kijelölendő osztályok vezetése, a faiskola kezelése. Választás *aug. 20-án.* Nők is pályázhatnak. Okmányok *Szabó Antal* esperes-plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. 340 1—1

A **fedémesi** (Heves m.) róm. kath. iskolához helyettes kerestetik. Fizetése 8 hónapra 640 kor. és szoba. Kántori teendőket végzők stóla-jövedelmeiben is részesülnek. Nők is pályázhatnak. Pályázatok *aug. 20-ig Rábecz Lajos* bükk-szenterzsébeti lelkészhez küldendők. U. p. Bükk-szenterzsébet, u. v. állomás Mátraballa. Állás szept. 15-én elfoglalandó. 355 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

A **garamrévi** róm. kath. elemi iskolához hadbavonult tanító helyettesítésére *aug. 5-ig* helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik, havi 80 kor. fizetéssel és lakással díjazva. Kérvények *Pálik Jakab* iskolaszéki elnökhöz Zsarnóczára (Bars m.) küldendők. 289 1—1

A **dobronyai** (Zólyom m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Jövedelem: 1200 kor., késpénzben 1042 kor., (ebből államsegély 592.32 kor.) A javadalmazás az 1913. évi XVI. t.-c. 24. §-a szerint új értékelés alá esvén: az állami segély eddigi összege előreláthatólag változást fog szenvedni) a többi terményekben, fában, földben, stólaban. Törvényszerű szép lakás, kert.

Okl. és képesített kántortanítók kellően felszerelt kérvényüket *aug. 12-ig* a dobronyai róm. kath. iskolaszék címére beküldhetik. 295 1—1

Dobrováraljára (Zólyom m.) róm. kath. helyettes tanító kerestetik, katonáskodás miatt. *Aug. 12-ig* jelentkezhetnek a dobronyai iskolaszéknél okl., esetleg nyugdíjas tanítók (nők). Törvényszerű fizetés. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Tót nyelv szükséges. 296 1—1

A kislócsai (Bars m.) róm. kath. két tantermű népiskolához egy tanítói esetleg tanítónői állomásra pályázat hirdetik. Évi fizetés: lakás, 1200 kor. készpénzben, 20 kor. kertpótlék és egy kis zöldseges kert. Garam-kürtös, *Pányik József* plébános, helyettes iskolaszéki elnök. 354 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A harasztosi kántortanítói állásra, az iskolaszék határozata és megbízásából pályázatot hirdetek. Javadalmazás: 1. Lakás, melléképületek és veteményes kert. 2. Fizetés, a helyi járulékok és államsegélyből a törvényes. Kötelessége: az elemi népiskola mindennapi tan-kötelességeinek oktatása és a kántori teendők végzése. Pályázati határidő *aug. 20-ik* napja. A kellően felszerelt folyamodványok az iskolaszék címére küldendők be. Az állás a kinevezés után azonnal elfoglalandó. *Bálint Endre* alesperes, plébános. 325 1—1

Győri püspöki megye.

A sarródi róm. kath. iskola II. oszt. tanítói állásra, 1916/17. évre helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik. Választás *aug. 6. Elnökség*. Fertőszéplak, u. p. Eszterháza. 264 2—2

Pusztacsalád (Sopron m.) róm. kath. iskolaszéke osztálytanítói (tanítónői) állásra *szept. 1.* határidővel pályázatot hirdet. Törvényes fizetés, egy szobából és konyhából álló lakás megfelelő lakbérpótlékkal. Pusztacsalád. Róm. kath. iskolaszék. 313 1—1

A nagyécsfalui róm. kath. iskolaszék egy Nagyécs-hegyben megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma Nagyécshegy hitközségtől 200 kor., egyszobás lakás, 120 kor. lakbérpótlék a többi törvényszerinti fizetés államsegélyből pótolatik. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A pályázatok az iskolaszék elnökségéhez *aug. 1-ig* adandók be. *Iskolaszék*. 304 1—1

Felsőszági (Sopron m.) róm. kath. iskolaszék a háború tartamára helyettes tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 kor., fűtésre 80 kor. Lakás 2 szoba az egyik butorozva. Kiváló működésért iskolaszéktől jutalom. Kötelessége az I—II. oszt. és szükség esetén az ismétlősök oktatása is. Kérvények *aug. 27-ig* iskolaszéki elnökségnek Sajtóskál intézendők. 339 1—1

Borbolya (Sopron m.) A háború tartamára helyettes kántortanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetése havi 80 kor., lakás és fűtés. Pályázati határidő *aug. 15. Róm. kath. iskolaszék*. 337 1—1

Szentmargitbánya (Sopron m.) róm. kath. iskolaszéke osztálytanítónői állásra *aug. 13.* határidővel pályázatot hirdet. Törvényes fizetés és lakás. Német nyelv kívánatos. Szentmargitbánya. *Róm. kath. iskolaszék*. 345 1—1

A sopronkerteszi róm. kath. iskolaszék helyettes tanítót vagy tanítónőt keres. Fizetés: havi 80 kor., lakás és téli fűtésre havi másfél m.³ kemény hasábfá. Pályázati határidő *aug. 20.* Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 353 1—1

A koroncói róm. kath. osztálytanítói állásra a törvényes fizetés és lakással osztálytanítót keresünk. Kötelessége: a reábizott osztályokat vezetni, az ismétlőket felváltva tanítani és kántoriakban segédkezni. Pályázati határidő *aug. 10.* Kérvények Koroncó (Győr m.) *Kováts Lajos* plébános úrhoz küldendők. 358 1—1

Kalocsai érseki megye.

A géderlaki (Pest m., Ordas hajóállomástól 4 km.-re, Dunapataj vasúti állomástól 6 km.-re) róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 5-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Szabad lakás, melyben három szoba, konyha,

kamra, pince, padlás, felszer és sertésól van. 2. A községtől készpénzben évi 400 kor. havi előleges részletekben és amennyiben a felsorolt javadalom a megválasztott tanítót megillető törvényes fizetést nem ütné meg, a fizetés államsegéllyel fog kiegészíttetni. 3. A szabad lakás után 1079 ööl belsekert a Dellődülön és 656 ööl a budaháti részen 4. 12 kat. hold és 1598 ööl szántóföld, 6 kat. hold és 1356 ööl rét (kaszáló), 1 kat. hold és 507 ööl legelő, mely jogot ad 4 drb marha legeltetésére. 5. Ostyasütésért 20 kor. 6. Örökös szentmisék után 4674 kor. 7. 1600 lélek után stólaajóvedelem. 8. Méréselt búcsuztatási díj, mely azonban fejenként 40 fillérnél többre nem emelkedhetik. Ezen jövedelmek után az adót a megválasztott fizeti. Kötelességei: Az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni és a gazdasági ismétlő iskolában a fiúkat tanítani, a templomban minden egyes isteni tisztelet és ajátosságok alkalmával orgonálni és a néppel énekelni. Keresztelésnél, avatásnál, esketésnél és temetéseknel az őt megillető munkát végezni, temetésekhez és vissza a szertartási munkák szállításáról gondoskodni, az iskolás gyermekeket és a népet a templomi énekekre tanítani és végül a kalocsavidéki róm. kath. tanítóegyesület és a kalocsai kántortanítói nyugdíjintézet tagjává lenni. Csak tanítói és kántori oklevéllel bírók pályázhatnak. Pályázók a választás napján, *aug. 15-én d. u. 1/24 órakor*, személyesen tartoznak megjelenni és magukat szokásos próbának alávetni. A megválasztott állását azonnal tartozik elfoglalni, mely naptól fizetése is folyósíttatik. A felszerelt kérvények a géderlaki róm. kath. iskolaszékre címezve ngs és ft. *Kuluncsich Illés* t. b. kanonok, plébános, kerületi esperes úrhoz küldendők. *Dusnokra*. (Pest m.) 293 1—1

Csátaljai (Bács-Bodrog m.) róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett tanítónői állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: 1. Községi pénztárból 700 kor., a még hiányzó rész államsegélyből egészítették ki. 2. Gazd. ism. iskola vezetéséért 60 kor. 3. Természetbeni lakás. Német nyelv ismerete szükséges. Nők is pályázhatnak, a megválasztott köteles a bajavidéki róm. kath. tanítóegyletbe belépni. Pályázati határidő *aug. 18.* A kérvények a csátaljai róm. kath. iskolaszékre címezve *Essert János* plébánoshoz küldendők. 349 1—2

Kassai egyházmegye.

A harctéren szerzett rokkantság miatt nyugalomba vonuló kántortanítói állásra a **ternyei** róm. kath. népiskolánál pályázat hirdettek. Fizetés törvényes. Tanítónők pályázhatnak, ha a kántori teendőket, illetőleg a nyugalomba vonuló kántortanítóval megegyeznek. Tót nyelv ismerete kívánatos. Határidő *aug. 15. Mikita Antal* lelkész, Ternye. (Sáros m.) 331 1—1

A fesónovaji róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma a természetbeni lakáson és kerten kívül a törvényes javadalom. A Garadnának nevezett állomás a kassa-miskolczi fővonalon Felsőnovaj végén van 300 méternyire az iskolától. Pályázhatnak kántori oklevéllel bíró, vagy az orgonálásban és éneklésben jártas nőtanítók is. A kérvényeket *aug. 15-ig* kell beadni. Róm. kath. plébániahivatal Felsőnovaj. (Abauj-Torna m.) 305 1—1

A nagyladnai (Sáros m.) kántortanítói állásra a «Népnevelő» 15-ik számában közzétett pályázati határidő *aug. 10-ig* meghosszabbítottatik. Választás *aug. 12-én. Iskolaszék*. 357 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Gyopárhalmai (Békés m.) róm. kath. iskolához helyettest keresek. Javadalma: lakás, havi 100 kor., tanítási idő okt. 1-től május 31-ig terjed. Ha férfi pályázik a kántori teendőkhöz mellékesen 4—500 kor.-t kereshet. Pályázók a róm. kath. lelkészséghez irjanak. 297 1—1

A gádorosi (Békés m.) róm. kath. tanítónői állomásra pályázat hirdettek. Javadalom: Természetben 2 padozott szobával, konyhával, éléskamrával, kerttel bíró lakás, 600 kor. fizetés a püspökségtől, 5 kor. írószeratalány, 60 kor. faátalány (melyből az iskolaterem is fűtendő) a hitköz-

ségtől, törvényszerinti fizetéskiegészítő államsegély. Kötelesség: a kijelölt osztályok tanítása (II–VI oszt. kézimunkára is), a tanulóknak istentiszteletre való vezetése, ott felügyelet az elfoglalt kántor növendékeire is, ismétlődők tanítása. Pályázati határidő *aug. 15. Nyiri István* lelkész. 335 1—1

A **hajdusámsóni** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: 1. Alapfizetés: a) 472.50 kor., b) 100 kor. évi segély címen az egyházmegyei főpénztárból, c) a debreczeni kispópostságtól 280 kor. 2. Fajlagdíj címen az egyházmegyei főpénztárból 44 kor. 3. 3 hold 396 □ öl szántóföld, 1215 □ öl szőlő használata, 165 kor. értékben. 4. 7 h rozs, 15 h. csöves tengeri 211.05 kor. értékben. 5. Természetben lakás. Összesen 1172.55 kor. Pályázhatnak nők is. A pályázók bélyegezt és a szükséges okmányokkal felszerelt kérvényüket az iskolaszékhez címezve *aug. 20-ig* ngs és írt. *Gróh Ferenc* prépost, plébános, iskolaszéki elnök úrhoz nyújtják be. Hiányosan szerelt és későn érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. *Az elnökség.* 342 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **terhelyi** róm. kath. iskolaszék *aug. 15-iki* határidővel pályázatot hirdet tanítói állásra. Javadalma: a községtől 100 kor., a többi államsegély, a szolgálati éveknek megfelelő törvényes fizetéshez, 20 kor. kertilletmény, lakás természetben. A kérvények a plébániahivatal (Terhely, Trencsén m.) címére küldendők. 271 2—2

A **rajeczi** róm. kath. 6 tanerős népiskolához egy tanítói állásra pályázatot hirdetnek, amelyre nőtanítók is pályázhatnak. Törvényes javadalma államsegéllyel van kiegészítve. Ugyanezen iskolához egy helyettes nőtanító kerestetik. Pályázók javadalmi igényüket folyamodványaikban közölik. Pályázati határidő *aug. 20. Baross Károly* esperes-plébános, iskolaszéki elnök, Rajecz. (Trencsén m.) 315 1—1

A **kiscsernai** róm. kath. népiskolához egy nőtanítói állásra pályázatot hirdetnek. Törvényes javadalma 1100 kor. államsegéllyel van kiegészítve. Pályázati határidő *aug. 20. Baross Károly* esperes-plébános, iskolaszéki elnök, Rajecz. (Trencsén m.) 316 1—1

Peres (Trencsén m.) fiókközsegbeli tanítói választás *aug. 6-án* leend. Helyi járulékokból: 275 kor. A többi államsegély. Előny: évi fizetésen felül 100 kor. egyházi segély. Viszocsány, u. p. Nagysándori. *Benyák József* esperes-plébános. Tanítónők, óvónők is pályázhatnak. 332 1—1

A **nyitra városi** róm. kath. kántori állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 1. Nyitra város pénztárából (részben segéd tartás címén) 1200 kor., 2. a templomi pénztárából 100 kor., 3. alapítványi imák után 130 kor., 4. gabonaváltás címen a fiókközsegektől 38 korona, 5. Szántóföld, amelynek bérjövödelme most 80 korona, 6. Stolaris jövödelme temetések, esketések, misék stb. után (10 évi átlag szerint) 1700 kor. Lakás természetben. 16 ürm. tűzifa a püspöki uradalomból, 2 rakás fa a város erdejéből. A megválasztott kántor egy évi kifogástalan működés után, a nyitra városi tisztviselők nyugdíj intézetének tagjai közé vétetik föl és nyugdíj jogosultsággal bír. Kötelességei: Nyitra város mindkét plébániáján az összes kántori teendőket végezni, kántorsegédet tartani, orgonafuvarokról és temetésekhez keresztet vivő fiúkról gondoskodni. Ez utóbbiak valamint a fujtónak díjazására átalányt kap. Pályázók okmányokkal felszerelt folyamodványait Nyitra város közönségéhez címezve, *aug. 25-ig* alulírott címére küldjék be. Ének és zenei képzettségük *aug. 29-én* d. e. 10 órakor a plébániatemplomban megtartandó próbán esik szakértői elbírálás alá, amelyre a pályázók saját érdekükben megjelenni igyekezzenek. A Gregorian énekek jártasak előnyben részesülnek. Az állás *szept. 15-én* elfoglalandó. *Szmida Kálmán* prépost, plébános. 348 1—2

Pécsi egyházmegye.

A **mohácsi** róm. kath. iskolaszék, (részben nyugdíjaztatás, részben a harctéren szenvedett hősi halál követ-

kezében megüresedett) két belvárosi, 1. és 10. sorszámú tanítói állásokra és amennyiben ezek egyike előléptetés útján töltetnek be, egy kültelki tanítói állásra is pályázatot hirdet. Javadalom: Az 1913. évi XVI. t.-c.-ben megállapított működési évek szerinti készpénzfizetés, mihez a belvárosi állásoknál a törvényszerű 300 kor. lakbér, a kültelki állásoknál megfelelő szép természetbeni lakás, minden szükséges mellékhelyiségekkel és kertilletménnyel járul. A belvárosi állásokra kizárólag tanítónők, a kültelki állásokra csakis férfitanítók pályázhatnak. A kültelki iskolák fűtéséről és tisztántartásáról az illető tanítók tartoznak gondoskodni, minek fejében a községtől 5 öl puhaát és a hitközség évi 120 iskolaszolgái átalányt bocsájt rendelkezésükre. Jelzett állások betöltésével a Mohácsi megyei kültelki iskoláknál két (egyenként havi 100 kornával és természetbeni lakással javadalmazott) ideiglenes helyettesi állás jöhet üresedésre. Pályázati határidő *aug. 5. napjának déli 12 órája*, mely határidőig az oklevéllel, keresztlevéllel, magyar honossági esetleg működési bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok a mohácsi róm. kath. iskolaszék elnökségéhez küldendők, annak megjelölésével, mely állásra (esetleg a helyettesi állásokra is) pályáznak-e. Az állások *szept. 1-én* foglalandók el. Egyéb kötelességeik díjlevélben lesznek részletezve. *Róm. kath. iskolaszék elnöksége.* 328 1—1

A **palotabozsoki** róm. kath. férfitanítói állásra pályázatot hirdetnek. Fizetése államsegéllyel. Lakása egy szoba és 180 kor. lakáspótlék. Kertilletmény 20 kor. A kántoriakban helyettesít, egyéb kötelessége a díjlevélben. Pályázati határidő *aug. 19. Választás aug. 20-án*. A kellően felszerelt kérvényt kérem a palotabozsoki róm. kath. iskolagondnokság címére küldeni. Palotabozsok (Baranya megye.) *Reinhardt György* iskolagondnok. 298 1—2

A **magyarkeszii** róm. kath. elemi iskolához a hadbavonult tanító (jelenleg orosz fogoly) helyettesítésére osztálytanító kerestetik. Fizetése 10 hónapig terjedő havi 80 kor. s egy bútorozott szoba, fűtéssel. Kötelme a IV., V. és VI. osztály önálló vezetése. Pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők és nyugalmazott tanítók. Kántorságban segédkezők előnyben részesülnek. Kérvények *aug. 15-ig* Magyarkeszire (Tolna m.) *Kövesdy János* iskolaszéki elnökhöz intézendők. Az állás *szeptember 1-én* elfoglalandó. 291 1—1

Az **értényi** (Tolna m.) róm. kath. iskolaszék a hadiszolgálatra bevonult tanítója helyettesítésére helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése havi 80 kor., bútorozott szoba, fűtéssel. Kötelessége: egyik tanteremben az oda beosztott növendékek, úgyszintén a mindkét nembeli ismétlődők oktatása. Pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők, óvónők is. Pályázati határidő *aug. 20. Állás szept. 1-én* elfoglalandó. Felszerelt kérvények (oklevél, keresztlevél, működési, illetőségi bizonyítvány) az iskolaszéki elnökséghez intézendők. 338 1—1

Az **öcsényi** róm. kath. iskolához helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik, esetleg óvónő. Járandóság: havi 80 kor., lakás, tanítói kert használata. Kérvények *aug. 20-ig* a székszárdelvárosi plébániahivatalhoz küldendők, működés *szept. 4-én* megkezdendő. 341 1—1

Az **apari** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Járandósága: 284 kor. és 100 kor. a gazdasági ismétlő tankötelesek oktatásáért, párpenz 21.90 kor., stóla 80 kor. 7 hold szántóföld és rét 357.41 kor. 31 p. m. tiszta buza 238.08 kor. 14 1/4 p. m. rozs 89.74 kor. 6 öl tüzelőfa az udvarba beszállítva 180 kor. 4 malomfuvar évi váltásösszege 24 kor., földmunkaváltás 80 kor., tanítói lakás melléképületek, házikert 210 kor. Összesen: 1664.41 kor. Ezenkívül megfelelő fizetéskiegészítő államsegély. Tannyelv magyar, a kántoriak németek. Kötelmek díjlevél szerint. Pályázati határidő *aug. 19. Énekpróba megtartása kívánatos, ezen címen utiköltség nem lesz megtérítve. Ha a pályázat meddő maradna, úgy az iskolaszék a tanév végéig helyettes tanítót is alkalmazna, mely állásra okl. tanítónők is pályázhatnak. A helyettes tanító javadalmazása: a teljes kántori lakás melléképületeivel és házikerttel, havi 80 kor. fizetés és (ha a német nyelvű kántori teendőket végezheti) ezen funkció fejé-*

ben 1 öl kemény tűzifa udvarba szállítva és kántori stóladíjak. Felszerelt kérvények *aug. 19-ig* az apari róm. kath. iskolaszékre címezve alulirothoz intézendők Aparra (Tolna m.) *Klein József* plébános, iskolaszéki elnök.

344 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Az **uzapanyiti** (Gömör m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetés törvényes. Párber nincsen. Lakás csak egyszobás. Választás *július 30.* Pályázatok *Horváth László* plébános nevére küldendők, Uzapanyit, p. Felsőbalog.

306 1—1

Jekelfalvai róm. kath. iskolaszék *aug. 20-iki* határidővel pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalma: 413-69 kor. a hitközségtől. Kántorságért 87-80 kor. Stóla 200 kor. Szántó, rét, legelő. Kétszobás lakás mellékkeliségekkel és kerttel. Tűzifa kb. 24 m³. Katonakötelezettégtől mentesek előnyben. Magyar, tót nyelv szükséges. Fizetésekiegészítés folyamatban. Személyes megjelenés. *Tauffer Gyula* iskolaszéki elnök, Jekelfalva (Szepes m.)

321 1—1

Az **uraji** (Gömör m.) róm. kath. filiális hitközség a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: párbervátság 560 kor. 2¹/₂ hold szántóföld, 1 hold rét, 4 db. szarvasmarha legeltetés, 12 méter tűzifa beszállítva, stóla átlag 20 kor., mindezek a javadalmi jegyzőkönyv szerint 872 koronában értékelve, a többi államsegély. Törvényszerű lakás, kert és melléképületek. Kötelességei: az összes kántortanítói teendőknél kívül évenként a párberlajstromot elkészíteni, népszámlálást eszközölni. Választás *aug. 24-én.* Kellően felszerelt kérvények *aug. 23-ig* küldendők alulirothoz. Személyes megjelenés előny. Szentsimon u. p. Felsőhangony. *Szkaupil József*, esperes-plébános.

352 1—1

Szatmári egyházmegye.

A **felsőbányai** (Szatmár m.) négytanítós róm. kath. fiúiskolánál kántortanítói állásra *aug. 12-ig* pályázat nyitattik. Javadalom az 1913. évi XVI. t.-c.-ben megállapított rendes fizetés, lakás az iskolaépületben. Kötelessége a tanításon kívül a jelenlegi kántort akadályoztatása esetén a felmerülő stóladíjak fejében helyettesíteni s amint ennek kántori megbízatása megszűnik, a kántori teendőket és az ezekkel egybekötött kórusi énektanítást a stóla-illetmények és 400 kor. kántori fizetés fejében végezni. *Pály Ede* esperes-plébános.

299 1—1

Székesszei egyházmegye.

Csákberényi róm. kath. iskolaszék a tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma a hitközségtől 600 kor., 190 kor. lakás és kertilletmény, 15 kor. tűzifaátalány, egy bútorozott szoba, a többi államsegély. Az orgonálásban való jártasság feltétlenül szükséges, hogy a kántort helyettesítse. A pályázat határideje *aug. 6.* *Iskolaszék.*

278 2—2

A **mányi** (Fejér m.) róm. kath. iskolaszék egy oszt. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma a hitközségtől 600 kor., havi előleges résztetekben, 40 kor. failletkül, egy bútorozott szoba és 190 kor. lakbérpótlék, a megfelelő szolgálati évek után járó államsegély. Csak férfitanítók pályázhatnak. Kötelességei: az I. és II. osztályt tanítani, a tanítókat a templomba vezetni, ott rájuk vigyázni és szükség esetén a kántort helyettesíteni. Pályázati határidő *aug. 15.* A kérvények a fenti címre küldendők. *Krasztina Lajos*, plébános, iskolaszéki elnök.

288 2—2

Perbál-ra (Pest mellett) pályázhat *aug. 10-ig* németül, magyarul beszélő tanító, tanítónő, óvónő. Fizetése ily helyettesnek polg. évre 800 kor. *Iskolaszék.* 330 1—1

Agárd-pusztai kántortanítói állásra (Fejér m., saját vasúti állomással, u. p. Dinnyés) pályázat hirdettek *aug. 10-ére.* Javadalmazás: 3 szobás ósdi lakás mellékkeliségekkel, természetben 700 kiló búza à 15 fill. 105 kor., 1260 kiló rozs à 12 fill. 151-20 kor., 390 kiló árpa à 10 fill. 39 kor., 342 l. bor à 40 fill. 136-80 kor., 7 m. ha-

sábfá à 7 kor. 49 kor., 1-5 hold kukoricaföld szántással à 24 kor. 36 kor., 1 tehén téli és nyári tartása 80 kor., 1 növendék marha fölnevelése 40 kor., 1 sertés legelőre járása 10 kor., stóla 20 kor., ismétlő iskolások tandíja 40 kor., házikert és 300 □öl kenderföld 20 kor., alapított misékért 10 kor., összesen 737 kor., ami a törvényes fizetésből hiányzik, az készpénzzel lesz pótolva havonként előre. Iskolafűtésre és ostyasütésre jár 36 q hazai szén. Irodai munkálatokért az uvadalom részére 1 tehén téli s nyári tartása 80 kor. Pályázhatnak a kántoriakban jártas tanítónok is. Mielőbbi személyes megjelenés kívánatos, de nem díjaztatik. A *Nádasdy Tamásné* grófné kegyurnőhöz címzett kérvények az agárdi plébániahivatalhoz küldendők.

327 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **szepeshelyi** róm. kath. elemi népiskolai tanítónőképző-intézeti gyakorlóiskolai tanítói állásra pályázat hirdettek. Ezen állás javadalma az egyházi főhatóság által biztosított 1000 kor. törzsfizetés, megfelelő lakáspénz, megfelelő állami fizetésekiegészítéssel. Az ezen állással járó kötelekességek a tanítóképző-intézetek részére kiadott rendtartása szabályzatban és utasításokban foglaltatnak. Pályázhatnak róm. kath. vallású okl. elemi vagy polgári iskolai tanítók. A szepesegyházmegyei főhatósághoz címzett s kellően felszerelt (keresztlevel, mindennemű tanulmányi és szolgálati bizonyítványok, családi értesítő stb.) pályázati kérvények *aug. 20-ig* a szepeshelyi róm. kath. tanítónőképző igazgatóságához (Szepeshely, u. p. Szepesváralja) küldendők. A szepeshelyi róm. kath. tanítóképző-intézet igazgatósága.

322 1—1

Elhalálozás következtében üresedésbe jött **szlanicai** (Árva m.) kántortanítói állomásra pályázat hirdettek *aug. 31-re.* Tanítói fizetése a községtől 1000 kor., a kiegyesítést az államsegély fedi. Kántori járandósága 5 mérő rozs, 5 mérő árpa, 5 mérő zab. Stólaris jövedelem kb. 100 kor., búcsuilletmény 12 kor., 4 öl puhafa, szokásos a házszentelés (koleda), kétszobás lakás, konyha, pince, gazdasági épületek, kert és 2 drb szarvasmarha számára közös legeltetés. Felszerelt folyamodványok *Shwarcz E. Vendel* nemesztői plébános nevére küldendők.

324 1—1

A **szepesváraljai** kántortanítói állásra helyettes tanító kerestetik. Fizetése 800 kor. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Nők is pályázhatnak. Kérvények betánfalvi plébániahivatalhoz küldendők, p. Szepescsütörtökkhely.

311 1—1

Az **erdődikai** róm. kath. tanítói (tanítónői) állomásra *aug. 24-ig* pályázat kirdettek. Törvényes fizetés. Tót nyelv ismerete szükséges. *Iskolaszék.* (Árva m.)

329 1—2

A **nemes-lubellai** (Liptó m.) róm. kath. tanítói állásra *júl. 31-iki* határidővel pályázat hirdettek. Törvényes fizetés. Pályázatok *dr. Kozsár József* tanfelügyelő, Liptószentmiklós címre küldendők.

314 1—1

Az **arnótfalvi** tanítói állásra helyettes tanító kerestetik. Fizetése 800 kor. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Nők is pályázhatnak. Kérvények letánfalvi plébániahivatalhoz küldendők. Posta, Szepescsütörtökkhely. 312 1—1

Hernádtapolcai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Hitközségtől kertilletményel együtt 240 kor. 2. Államsegély kezdőtanítónak 964 kor. 3. 2 kat. hold szántóföld és 1 kat. hold rét, melynek jelenlegi bére 100 kor., hasznélvezete gazdasági épületek nélkül. 4. 720 liter rozs és 720 liter árpa. 5. 16³ méter tűzifa házhoz szállítva a tanító használatára s ugyanannyi az iskolaterem fűtésére, ez utóbbi felaprítva is. 6. Stóla 60 kor. 7. Két szobából, konyhából, éléskamrából s fatartóból álló szabadlakás. Harangozásért, ha vállalja külön díjazás, de ismétlőiskola tanításért s orgonálásért külön díj nem jár. Okleveles és katonamentes tanítók kérvényeiket *aug. 12-ig dr. Rólny Ferenc* iglói apát-plébános úrnál adják be. 350 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **szőcsei** (Vas m.) róm. kath. elemi népiskolához a hadbavonult osztálytanító helyettesítésére tanító vagy

tanítónő kerestetik. Fizetése 800 kor. egy iskolai évre. 1 butorozott szoba, 4 m. fa fűtésre téli időben, 10 kor. világításra. Kötelessége díjlevél szerint. Pályázati határidő *aug. 13.*, amikor a választás is lesz, melyre a személyes megjelenés előnyös. Szöcze, u. p. Zalahashágy-rimánymajor. Az *iskolaszék*. 318 1—1

Oridobra község róm. kath. iskolaszék egy helyettes kántortanítói állásra havi 80 kor. díjazással pályázatot hirdet *aug. 19-ig*. Kérvények *Ecker Károly* plébános címére Pinkamiskére (Vas m.) küldendők. 346 1—1

Jobbgyújfalu főkközseg róm. kath. iskolaszéke az íresedésben levő kántortanítói állásra *aug. 19-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: 9 hold ingatlan jelenleg bérbeadva. 11 hl. roz és 5 hl. buza karejárandoság, 6 öl puha fa házhoz szállítva, a többi készpénzben részint a községtől, részint államszegélyből. Német nyelv tudása szükséges. Kérvények *Ecker Károly* plébános címére Pinkamiskére (Vas m.) küldendők. 347 1—1

Váci egyházmegye.

Hódmezővásárhelyre jó hangú róm. kath. segédkantort keresek. Képezdész is lehet. Lakás és koszt mellett, fizetés megegyezés szerint. Tessék ajánlatot tenni. Az állás azonnal elfoglalható. *Simon József*, főkantor. 223 3—3

A **szendehelyi** (Nógrádverőcze mellett) kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Lakás 2 szoba összes mellék-helyiségekkel. 10 kat. hold föld, 10 öl fa, párbér, államszegély. Díjlevélí összjavadalom 1642-13 kor. Kötelessége díjlevélben, németül tudnia kell. Határidő *júl. 22.* Próbás választás *júl. 23.*, d. e. 10 óra. Kötelező megjelenés költsége nem térítetik meg. Állás *aug. 1-én* elfoglalandó. *Bubcz Rudolf* pléb. iskolaszéki elnök. 253 2—2

Kiskunfélegyháza város róm. kath. iskolaszéke városba való előléptetés folytán megüresedett két tanítói állásra pályázatot hirdet. Az állás javadalma: Az 1913. évi XVI. t.-c.-ben biztosított fizetés, melyet részben az állam, részben a város fedezi, továbbá természetben lakás és kert. Tartozik a tanterem fűtését és napi tisztogatását 200 kor. évi átalányért teljesíteni. Iskolaszék áthelyezési joga fenntartatik. Azon okl. tanítók, kik ezen állás valamelyikét elnyerni óhajtják, oklevéllel, szolgálati és orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket *aug. 10-ig* az iskolaszékhez címezve alulírott elnökhöz nyújtásuk be. *Zámbó Dezső* iskolaszéki elnök. 300 1—1

Jobbgyúfiban (Nógrád m., vasuti megálló) róm. kath. iskolánál lemondás folytán a harmadik férfi tanítói állás szeptember elsejére megüresedett. Törvényes tanítói fizetés, államszegéllyel, lakás természetben. Kötelessége: a törvények és egyházmegyei szabályzatok betartása mellett iskolaszék által kijelölendő osztályokat és ismételőket tanítani és vallásosan nevelni. Első tanévben szorgalmi idő alatt állásáról nem távozhatik. Kántorságban és slőjdben jártasak előnyben részesülnek. Okmányokkal felszerelt kérvények *aug. 15-re* küldendők. *Iskolaszék*. 334 1—3

Pusztasöregi róm. kath. uradalmi elemi iskolánál egy férfi tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése az 1913. évi XVI. t.-c. szerint. Lakás és kert természetben. Nők is pályázhatnak. Kérvények *aug. 15-ig* a róm. kath. iskolaszék címére Tápiószentmárton (Pest m.) küldendők. Állás szept. 1-én elfoglalandó. 323 1—1

Csomák Gábor kecskeméti róm. kath. kántor, segédi állásra pályázatot hirdet. Évi fizetés 1600 kor. és lakás. Csak olyan női segéd ajánkozzék, ki jó hangú, és önállóan végez mindent. Az állás azonnal elfoglalható. Levélben bővebben. 356 1—2

Veszprémi egyházmegye.

Zsid (Zala m.) róm. kath. iskolaszék lemondás folytán megüresedett osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Fizetése község pénztárából 100 kor., egy butorozott szoba értéke 120 kor. és 120 kor lakbérpótlék, a többi 1913. évi XVI. t.-c. szerint államszegélyből. Teendője egy osztályt vezetni, ismételőket tanítani.

Megválasztott tartozik a «Gondviselés» segélyalapba beiratkozni. Választás *aug. 15. Fekete Gergely*, iskolaszéki elnök. 319 1—2

A **vörsi** róm. kath. iskolaszék a háború végéig helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése 1000 kor. megfelelő havi részletekben, egyszobás lakás, fűtés és tisztogatással. Kötelessége díjlevél szerint. Nyugdíjas tanítók s nők is pályázhatnak. Pályázati határidő *aug. 13.* d. u. 3 óra. Pályázatok *Németh János* iskolaszéki elnök címére küldendők Vörs, Somogy m. Az *iskolaszék*. 336 1—1

A **szökeedenci** róm. kath. iskolához a hadbavonult tanító visszatéréseig helyettes kerestetik. Díjazása havi 80 kor. és kétszobás lakás. Kérvények iskolaszéki elnök Csákány (Somogy m.) u. p. Nemesvid, küldendők *aug. 8-ig*. 343 1—1

Kisebbségben önálló, esetleg állandó segédkantori állást vállalok. Megkeresések *Szakson Dezső* Máriaradna címre kéretnek. 308 1—2

Tanítónőt szerényebb igényekkel, ki a német nyelvet bírja keresek három gyermekem mellé faluba a második és harmadik osztály tanítására. Cím a kiadóhivatalban. 302 1—2

Róm. kath. egyházi, hadmentes 8 éves szolgálattal, plébániát keres. Cím a kiadóhivatalban. 303 1—1

JÖVEDELMEZŐ

mellékfoglalkozást, mit ki-ki kevés fáradtsággal könnyen elintézhet, ajánlunk. Érdeklődőknek díjtalanul ad felvilágosítást a «MÉH» Budapest, Frangepán-u. 4. f. 170—4

HEGEDŰK.

Garnitúra csoportokban: Straduari, Ruggeri, Naggini, Guarneri, Amati, Bergonci, Grancino, Pandolfi, Balestrieri, Gagliarro, Gobbetti, Guadagnini, Storioni, Testori, Steinel, Thier mesterek után kivitel szerint teljes felszereléssel és pedig: Vonó. Álltató. Hangtompító. Hangolósip. Gyanta. Hurok. Huzatok 3/E, 2/A, 2/D, 1/G. Nyereg és tok. Hegedű formában I. csoport 20 kor., II. csop. 28., III. csop. 30., IV. csop. 36., V. csop. 40., VI. csop. 44., VII. csop. 50., VIII. csop. 56., IX. csop. 60., X. csop. 70., XI. csop. 80., XII. csop. 90. Legfinomabb kivitelben 100 kor.-tól feljebb szállítja

STOWASSER cs. és királyi udv. szállító.

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Ajánlja továbbá az általánosan elismert elsőrendű legnagyobb harmonium-gyártmányokat.

Árjegyzék bármely hangszerről ingyen küldetük.

Legrégibb cég. Alapított 1770.